

ส่วนที่ ๕

การติดตามและประเมินผล

๑. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น จะต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยจะต้องติดตามและประเมินยุทธศาสตร์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๓ ๒. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๓ และในการประเมินแผนนั้นจะต้อง ดำเนินการประเมินคุณภาพของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวทางการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๕๗๙๗ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น จะต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยจะต้องติดตามและประเมินยุทธศาสตร์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๓ ๒. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๓ และในการประเมินแผนนั้นจะต้อง ดำเนินการประเมินคุณภาพของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวทางการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๕๗๙๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

๓. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

๓.๑ การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

(๑) การวัดผลในเชิงปริมาณ

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาโหลได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุดในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนานั้นจะต้องมีการติดตามและประเมินแผนพัฒนา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๓ โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินแผนพัฒนาเป็นผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ซึ่งคณะกรรมการจะต้องดำเนินการกำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลในเชิงปริมาณ มีดังนี้

แบบที่ ๑ การกำกับกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบที่ ๓/๑ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

แบบประเมินคุณภาพของแผนพัฒนา

(แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๐๗๐๓ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๗ การวัดคุณภาพของแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๔๘๓๐ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น)

การติดตามและประเมินผลด้วยระบบ e-plan (www.dla.go.th)

(๒) การวัดผลในเชิงคุณภาพ

การวัดผลเชิงคุณภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาโหลใช้การสำรวจความพึงพอใจในการวัดผลเชิงคุณภาพโดยภาพรวม โดยได้มีการประเมินความพึงพอใจ ซึ่งการประเมินความพึงพอใจทำให้ทราบถึงผลเชิงคุณภาพในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาโหลในภาพรวม การติดตามและประเมินผล

แผนพัฒนา ของอบต.อ่าวนาไผ่ ใช้แบบรายงาน ๓ แบบตามรูปแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กำหนดเป็นแนวทางไว้ คือ

๑. ใช้คู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผล ดังนี้

๑.๑ แบบที่ ๑ แบบช่วยกำกับกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นโดยตนเอง

๑.๒ แบบที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๓ แบบที่ ๓/๑ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

๑.๔ แบบที่ ๓/๒ แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม

๑.๕ แบบที่ ๓/๓ แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม

๒. ติดตามและประเมินผลเป็นรายโครงการและงบประมาณที่นำแผนพัฒนาสามปีไปเป็นกรอบจัดทำงบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

๓. ให้สรุปผลเป็นจำนวนโครงการและร้อยละในการนำแผนชุมชนมาบรรจุในแผนพัฒนาสามปี (เฉพาะที่ชุมชนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล เท่านั้น)

๔. ให้สรุปผลเป็นจำนวนโครงการและร้อยละในการนำแผนพัฒนาสามปีแล้วนำมาจัดทำเป็นงบประมาณ (เฉพาะในช่องปี ๒๕๖๐)

๕. ให้ใช้แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการ สำหรับแผนพัฒนาสามปีเพื่อความสอดคล้องของยุทธศาสตร์และโครงการ

๖. การรายงานอื่นตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

๔. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นองค์กรภาครัฐองค์กรหนึ่ง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมต่าง เพื่อให้องค์กรพัฒนา เติบโต และอยู่รอดต่อไปได้ วิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องวิเคราะห์ตามสิ่งแวดล้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปทั้ง ๔ ประการ ดังนี้

๑. การปรับตัวให้เข้ากับการเมือง (Political Environment) ที่เปลี่ยนแปลง หากกล่าวถึงการปกครองของไทยในปัจจุบัน อาจแบ่งระดับการเมืองได้เป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การเมืองระดับชาติ และการเมืองระดับท้องถิ่น การเมืองระดับชาติ ได้แก่ การเมืองระดับรัฐบาล ประกอบไปด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของการเมืองระดับท้องถิ่นนั้น สามารถแบ่งแยกย่อยออกได้เป็นหลาย

ประเภท เช่น การเมืองของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด การเมืองของเทศบาล การเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล และการเมืองในระดับหมู่บ้านที่จะต้องมีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

ในสภาพปัจจุบันและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่างชี้ว่าการเมืองในระดับชาติ ยังมีอิทธิพลต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่หลายประการ เช่น การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นต้องอาศัยภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติเพื่อช่วยในการหาเสียง การให้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากส่วนกลางมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเลือกให้เฉพาะท้องถิ่นที่เป็นพรรคพวกเดียวกันกับราชการส่วนกลาง เป็นต้น

ในอนาคต อำนาจหน้าที่และบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นและข้าราชการท้องถิ่นจะเป็นอย่างไรนั้น ส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลจากการเมืองระดับชาติซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นนโยบายของรัฐที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมักสลับสับเปลี่ยนกันเป็น ๒ กรณี กล่าวคือการรวมอำนาจการปกครอง (Centralization) หรือ การกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ดังนั้น ผู้ที่จะปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องทราบความเคลื่อนไหวของนโยบายรัฐอยู่ตลอดเวลา เพื่อบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ากับสภาพการณ์ดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ในส่วนของปัจจัยการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยกันนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งโดยหลักการแล้วการตัดสินใจกำหนดนโยบายควรเป็นหน้าที่ของฝ่ายการเมืองท้องถิ่น ทุกฝ่ายควรต้องรู้ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของการเมืองท้องถิ่นในทุกระดับทั้งระดับ ไม่ว่าจะเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และระดับหมู่บ้านที่จะต้องมีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน เพราะการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันและจะต้องมีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ทางตรงก็ทางอ้อม พนักงานส่วนท้องถิ่นควรพยายามปรับข้อเท็จจริงในท้องถิ่นให้เข้ากับระเบียบ กฎหมาย ซึ่งในบางครั้งระเบียบ กฎหมายอาจไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของคนในท้องถิ่น ก็ต้องเป็นหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่นที่จะประยุกต์ใช้ระเบียบ กฎหมาย ให้สามารถใช้ได้จริงตามสภาพและบริบทแวดล้อมของท้องถิ่นนั้นโดยถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย และถูกใจคนในท้องถิ่นนั้น ๆ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) อย่างแท้จริง

๒. การปรับตัวเข้ากับเศรษฐกิจ (Economic Environment) ที่เปลี่ยนแปลง เมื่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไม่ดี ทำให้ประชาชนยากจนเพิ่มขึ้นเป็นสาเหตุของปัญหาอื่น ๆ ที่กระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาไม่ว่าจะเป็นปัญหาเสพติด ปัญหาทางสังคม ปัญหาการเรียกร้องของประชาชนในสิ่งที่สามารถแก้ไขเฉพาะหน้ามากกว่าสิ่งที่แก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน เช่น ต้องการผ้าห่มกันหนาว เสื้อกันหนาว และของอื่น ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งสวนทางกับระเบียบ กฎหมาย และการตรวจสอบอย่างเข้มข้นของหน่วยงานตรวจสอบ ที่พยายามจำกัดขอบเขตการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการแจกของต่าง ๆ ให้กับประชาชน

อีกปัญหาหนึ่งประชาชนอาจขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะต้องเอาเวลาไปทำงาน หาเงินเพื่อเลี้ยงปากท้องของตนเองก่อน หรือบางครั้งอาจมีส่วนร่วมแค่การรับเงิน

แล้วไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รวมตลอดถึงปัญหาความยากจนของประชาชนจะสร้างความเข้มแข็งให้กับนโยบายประชานิยมไปโดยปริยาย ซึ่งอาจส่งผลกระทบในทางลบในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการส่งเสริมลักษณะนิสัยการพึ่งพิงรัฐอยู่ตลอดเวลา เป็นต้น

ดังนั้น การสร้างกระบวนทัศน์ (Paradigm) ทางความคิดให้แก่ประชาชนตามหลัก “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ควรเป็นสิ่งสำคัญที่นักบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสนใจที่จะส่งเสริมและพัฒนาในประเด็นนี้

๓. การปรับตัวเข้ากับสังคม (Social Environment) ที่เปลี่ยนแปลง ชุมชนแต่ละชุมชนมีสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ก็ต้องเผชิญกับสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น บางพื้นที่อาจเป็นสังคมของคนพุทธ บางพื้นที่อาจเป็นสังคมของคนคริสต์หรืออิสลาม บางพื้นที่เป็นสังคมปทุมภูมิ (ชุมชนชนบท) บางพื้นที่เป็นสังคมทุติยภูมิ (ชุมชนในเมือง) บางพื้นที่ประชาชนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี บางพื้นที่ประชาชนขาดความร่วมมือ บางพื้นที่อาจเป็นสังคมที่ประกอบด้วยชนเผ่าต่าง ๆ มากมาย เป็นต้น

สภาพของสังคมไทยมักเป็นสังคมอุปถัมภ์ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจกำหนดนโยบายไปตอบสนองต่อกลุ่มบุคคลเพียงบางกลุ่ม กลุ่มอื่นที่แพ้การเลือกตั้งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองก็อาจหาทางโจมตี ก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นในสังคมท้องถิ่นมากกว่าในอดีต ดังนั้น บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นที่จะต้องเข้าใจผลกระทบที่มาจากสาเหตุการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่ส่งผลโดยตรงต่อความสามัคคีในสังคมท้องถิ่นยุคปัจจุบัน ต้องมีความสามารถบริหารงานบนความขัดแย้งในสังคม เพราะคงไม่มีสังคมใดในประเทศไทยที่จะมีคนที่ชอบสิ่งๆ หนึ่งได้หมด การปฏิบัติงานทุกอย่างย่อมมีการเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ต่อต้านและไม่ต่อต้าน อยู่คู่กับสังคมประชาธิปไตยเสมอ สำคัญเพียงแต่ว่าจะสามารถลดระดับหรือแก้ไขความขัดแย้งที่รุนแรงนั้นได้อย่างไร

๔. การปรับตัวเข้ากับวิทยาการใหม่ ๆ (Technology Environment) ที่เปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรมอยู่เป็นประจำ เช่น การฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมต่าง ๆ การฝึกอบรมการจัดทำเว็บไซต์องค์กร เป็นต้น ประกอบกับกรมส่งเสริมฯ มีเว็บไซต์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ทุกวัน เช่น การเผยแพร่หนังสือสั่งการต่าง ๆ ผ่านช่องทางการสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น หากพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับหนังสือสั่งการของกรมส่งเสริมฯ ทางอินเทอร์เน็ตอยู่เป็นประจำ ก็จะนำมาซึ่งการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและไม่ขัดต่อระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๔.๒ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา รวมถึงองค์ประกอบสำคัญของข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะ เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลอายนาลัย มีข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา โดยอิง การคาดการณ์การพัฒนาต่าง ๆ อยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมภายนอกต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. การเปลี่ยนแปลงในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร
- แนวโน้ม การยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลทั่วประเทศ
- แนวโน้มการควบรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. การเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาคที่จะส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล AEC หรือ Asean Economics Community คือ การรวมตัวของชาติในอาเซียน ๑๐ ประเทศ โดยมีประเทศไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา และบรูไน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจร่วมกัน จะมีรูปแบบคล้าย ๆ กลุ่ม Euro Zone นั้นเอง จะทำให้มีผลประโยชน์อำนาจต่อรองต่าง ๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้น และการนำเข้า ส่งออกของชาติในอาเซียนก็จะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศ อาจจะไม่ผลิตภานำเข้า (เรียกว่าสินค้านำเข้า) Asean รวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีผล เป็นรูปธรรม ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ทำให้ภูมิภาคนี้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากโดย AECBlueprint (แบบพิมพ์ เอเชีย) หรือแนวทางที่จะให้ AEC เป็นไปคือ

- การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน
- การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง
- การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน
- การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลอายนาลัย ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนั้น จึงวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค หรือการเข้าสู่ AEC ที่จะส่งผลกระทบต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลอายนาลัยในยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ของไทย ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลอายนาลัย ต้องให้ความสำคัญกับการ พัฒนาด้านแหล่งน้ำ เช่น การกำหนดคุณภาพแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภค

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ของไทย ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลอายนาลัย ต้องให้ความสำคัญ กับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนที่ได้มาตรฐาน ถนนเข้าสู่พื้นที่การเกษตรเพื่อให้สามารถขนถ่าย ผลผลิตทางการเกษตรให้สามารถออกสู่ตลาดได้ และรองรับการเข้ามาของประชากรประเทศเพื่อนบ้านไม่ว่า จะเข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือคนทำงาน หรือการอื่นใด

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคนและสังคม

- ปัญหาสังคมจะรุนแรงถ้าไม่ได้รับการวางแผนที่ดี เนื่องจากจะมีปัญหาการแบ่งชนชั้น ถ้าคนไทยทำงานร่วมกับคนต่างชาติที่ด้อยกว่า อาจมีการแบ่งชนชั้นกันได้ ปัญหาอาชญากรรมจะรุนแรง สถิติการก่ออาชญากรรมจะเพิ่มขึ้นอย่างมากจากชนชั้นที่มีปัญหา คนจะทำผิดกฎหมายมากขึ้น เนื่องจากไม่รู้กฎหมายปัญหาการค้ำมนุษย์

- ปัญหาด้านสาธารณสุข โรคติดต่อที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการทำงานเข้ามาในประเทศไทย ความเสี่ยงต่อการปนเปื้อน การแพร่ระบาดของโรคติดต่อและโรคระบาดสัตว์

- ปัญหายาเสพติดจะเพิ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น ในจุดที่เป็นหมู่บ้านหรือพื้นที่เป้าหมาย

- ปัญหาด้านการสื่อสารเนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่คนไทยมีความเชี่ยวชาญน้อยมากและน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน

รวมทั้งวัฒนธรรม ประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (Asean Socio-cultural Community) มีแผนปฏิบัติการด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนระบุในแผนปฏิบัติการเวียนจันทร์ที่สำคัญ คือ การพัฒนามนุษย์และการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน ต้องสร้างความตระหนักรู้ถึงความแตกต่างในมรดกทางวัฒนธรรม เช่น มุสลิมมีอาหารที่เป็นข้อห้าม ตามธรรมเนียมบรูไนไม่มีการจับมือกับเพศตรงข้าม การใช้มือซ้ายในการส่งของหรือนามบัตรให้แก่ชาวมุสลิมถือเป็นสิ่งไม่สุภาพ เป็นต้น

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลอายนาลัยจะต้องให้ความสำคัญกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ เนื่องจากเป็นปัญหาทางด้านสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ของไทย ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลอายนาลัย ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น การส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ การส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับการเข้ามาของประชากรประเทศเพื่อนบ้านไม่ว่าจะเข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือคนทำงาน หรือการอื่นใด

๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ของไทยทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการจัดระเบียบชุมชนสังคมและความสงบเรียบร้อยมากขึ้น เนื่องจากกฎหมายและวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติอาจมีความแตกต่างกัน ดังนั้น อาจมีการฝ่าฝืนกฎหมายจากชาวต่างประเทศในไทยมากขึ้น ทั้งโดยตั้งใจและความไม่รู้กฎหมาย อีกทั้งอาจเกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ด้วยสาเหตุทั้งที่เกิดจากคนไทยและชาวต่างชาติ สาเหตุที่เกิดจากคนไทยคือการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรทำให้ที่ทำกินไม่เพียงพอต่อความต้องการ หรือการขายที่ดินให้นายทุนต่างชาติแล้วไม่มีที่ทำกินจึงต้องบุกรุกพื้นที่สาธารณะ ส่วนสาเหตุจาก

ชาวต่างชาติ อาจมีนายทุนเข้ามาทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ มลพิษจากปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อมจนอาจส่งผลกระทบต่อชนเกิดปัญหาภาวะโลกร้อนที่ยากจนแก้ไขยาก

๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองการบริหารจัดการและการบริการ

การบริหารภาครัฐต้องเร่งรัดพัฒนาให้ตอบสนองการให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้บริการในด้านการอนุญาต อนุมัติ ต่าง ๆ ซึ่งต้องมีคู่มือภาษาอังกฤษ จีน เป็นต้น เพื่อสื่อสารกับชาวต่างชาติที่ต้องการทำนิติกรรมต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ เช่น การเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรียน ภาษีป้าย เป็นต้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของภาครัฐจำเป็นต้องมีการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับที่สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้